FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT SIR GORDON SLYNN FREMSAT DEN 18. JUNI 1981 [1]

Høje Domstol.

Peter Tither var ansat ved Kommissionen som tjenestemand på prøve fra 10. august 1978 indtil de begivenheder indtraf, som er genstand for nærværende søgsmål. Under sagen har han nedlagt påstand om annullation af en udtalelse af 6. juli 1979, der indstillede ham til afskedigelse, samt af en beslutning af 6. juli 1979, hvorefter han blev afskediget. Han nedlægger ligeledes påstand om annullation af Kommissionens afvisning af 24. april 1980 af den klage, som han havde indbragt over udtalelsen og beslutningen om at afskedige ham; endelig nedlægger han påstand om en betydelig skadeserstatning.

Sagen drejer sig om tjenestemandsvedtægtens artikel 34 med ændringer. Af betydning for nærværende sag bestemmer artiklen som følger:

»1) Med undtagelse af tjenestemænd i lønklasserne A 1 og A 2 skal enhver tjenestemand ansættes på prøve, inden han kan fastansættes. Prøvetiden er ni måneder for tjenestemænd i ... kategori B, og seks måneder for de øvrige tjenestemænd.

Hvis tjenestemanden i løbet af sin prøvetid som følge af sygdom eller ulykke forhindres i at udøve sit hverv i et tidsrum af mindst en måned, kan ansættelsesmyndigheden forlænge prøvetiden med et tilsvarende tidsrum.

2) Senest en måned før prøvetidens udløb skal der gives en udtalelse om den pågældendes egnethed til varetagelse af de med hans stilling forbundne opgaver samt om hans tjenstlige indsats og adfærd. Udtalelsen meddeles den pågældende, hvorpå denne skriftligt kan fremsætte sine bemærkninger. Hvis tjenestemanden ikke har udvist tilfredsstillende faglige kvalifikationer til at blive fastansat, afskediges han ...

Den tjenestemand, hvis tjenesteforhold bringes til ophør, får en erstatning svarende til to måneders grundløn, hvis han har gjort tjeneste i mindst seks måneder ...

Dette gælder dog ikke, hvis den pågældende har mulighed for straks at genoptage sit arbejde i sin oprindelige tjeneste ...«

Da Tither var ansat i kategori B, ville hans prøveperiode under normale omstændigheder være udløbet den 10. maj 1979. Da han imidlertid i en periode som følge af sygdom var forhindret i at udøve sit hverv, blev prøveperioden forlænget med en måned i henhold til artikel 34, stk. 1, 2. afsnit.

Den 11. maj 1979 underskrev hans kontorchef en udtalelse udfærdiget i overensstemmelse med artikel 34, stk. 2. Skønt det anførtes, at sagsøgeren havde samarbejdsvanskeligheder inden for afdelingen, og at han havde svært ved at tilpasse sig arbejdsvilkårene inden for

1 — Oversat fra engelsk.

Kommissionen, blev hans kundskaber og initiativ særdeles positivt omtalt. Kontorchefen anbefalede, at sagsøgeren blev fastansat. Udtalelsen blev forelagt sagsøgeren, som underskrev den og tilføjede visse bemærkninger.

Ganske kort tid efter fik Tither tre dages særlig tjenestefrihed, fra mandag den 21. maj til onsdag den 23. maj 1979, for at stemme ved de lokale valg i Llanelli. De to sidste dage i den pågældende arbejdsuge var fridage for Kommissionens tjenestemænd. Tither anfører, at han i den følgende uge igen blev syg og var ude af stand til at vende tilbage til Bruxelles.

Han hævder, at han mandag den 28. maj 1979, såvel som den følgende dag, flere gange forgæves forsøgte at ringe til sin direkte foresatte. Tirsdag den 29. maj konsulterede sagsøgeren efter eget udsagn første gang en læge i Cydweli. Den følgende dag forlod han sit hjem for at rejse til Bruxelles. I London fik han besked om at ringe til generaldirektørens sekretær i Bruxelles, Munro, hvilket han gjorde fra Kommissionens kontorer i London. Parterne har afgivet forskellige forklaringen om denne samtale, skønt det er ubestridt, at Munro udtrykte utilfredshed med, at Tither var udeblevet fra arbejdet, og denne vendte derefter tilbage til sit hjem i Wales, efter at han (efter eget udsagn) var kommet for sent til toget til Bruxelles, og fordi han var blevet for syg og nedtrykt til at tage det følgende tog, der var et nattog. Den følgende dag om aftenden ringede Tither Munro op i dennes hjem, og fredag den 1. juni om morgenen ringede Munro til ham i Wales. De to parter har afgivet forskellige forklaringer om disse samtaler, skønt der er enighed om, at Tither nævnte, det var nødvendigt for ham at søge læge.

I løbet af de følgende par dage anmodede Kommissionen Tither telegrafisk og pr. brev om at give en forklaring på sit fravær eller vende tilbage til Bruxelles. Han har forklaret, at han i den pågældende periode ringede til sin kontorchef og meddelte, at han var syg. Han sendte Kommissionen en lægeattest og et brev, hvori han henviste til sin sygdom.

Kommissionen modtog derefter lægeattester dateret 4. juni, 15. juni, 6. juli og 30. juli, hvoraf fremgik, at sagsøgeren var blevet undersøgt på hver af de anførte datoer og ville være ude af stand til at genoptage sit arbejde i en nærmere angiven tid. Tither har nu for Domstolen fremlagt en lægeattest, der dækker hele tidsrummet fra 29. maj til 6. august 1979. Ifølge denne attest var han blevet undersøgt for hjerte- og maveforstyrrelser og var ude af stand til at arbejde. Det tilføjedes, »der var tale om reelle symptomer, der blev forstærket af nervøsitet ... men følgende undersøgelse viste, at der ikke var tale om nogen alvorlig organisk sygdom«.

Den 6. juli 1979 (da den første lægeattest med sikkerhed var blevet modtaget i Kommissionen, og den anden åbenbart også) udfærdigede Tither's kontorchef en ny udtalelse om sagsøgeren. Heri klagedes der over hans »manglende ansvarsfølelse i forbindelse med hastesager«, »ubegrundet udeblivelse fra arbejdet« og »grove fejl ... siden udfær-

digelsen af den første udtalelse«. Til yderligere uddybelse heraf anførte kontorchefen, at Tither efterfølgende havde indsendt lægeattester for perioden 4. juni — 6. juli, men havde undladt at meddele Kommissionen pr. telex, at han var blevet syg. I udtalelsen nævntes, at »Tither såvel mundtligt som skriftligt har optrådt med en uforskammet arrogance over for sekretæren for generaldirektøren for G.D. VII«, og det anbefaledes, at han blev afskediget.

Tither modtog udtalelsen den 17. juli 1979 med et følgebrev, hvori han blev opfordret til at fremsætte sine skriftlige bemærkninger inden femten dagen. Ved en telexmeddelese af 19. juli 1979 oplyste Tither's advokat Kommissionen om datoen for modtagelsen af brevet med bilag. Munro svarede telegrafisk den 20. juli, at Kommissionen forventede at modtage Tither's bemærkninger senest 31. juli 1979. Da Kommissionen ikke havde modtaget bemærkninger fra Tither, besluttede den den 1. august at afskedige ham, fordi han ikke havde vist sig egnet til sin stilling af de i de to udtalelser anførte årsager.

Derefter fulgte en brevveksling mellem parterne, hvori Tither først indbragte en formel klage i medfør af tjenestemandsvedtægten under henvisning til, at afskedigelsen var ugyldig, men senere (i en skrivelse af 11. oktober 1979) krævede han erstatning for afskedigelsen i henhold til tredje afsnit i tjenestemandsvedtægtens artikel 34, stk. 2. Kommissionen sendte Tither en check på 2 420,43 £ som erstatning, der var udregnet på grundlag af artikel 34, stk. 2, med et følgebrev, hvori det anførtes, at kravet om erstatning indebar en ændring af hans klage. Han svarede omgående, at han efter sine advokaters råd afviste checken og ikke ønskede at hæve den. Det viste sig senere, at han alligevel præsenterede checken, der blev honoreret.

Kommissionen har ikke anført, at Tither's accept af erstatningen begrænser hans krav under sagen. Jeg mener ikke, der kan opstå noget problem i denne forbindelse. Erstatningskravet i medfør af artikel 34, stk. 2, bør behandles uden at foregribe kravet i den i medfør af artikel 90 indbragte klage. I betragtning af Kommissionens standpunkt mener jeg ikke, at Domstolen kan være forpligtet til, af egen drift, at bestemme, at accept af denne erstatning er så uforenelig med de af ham nedlagte påstande under nærværende sag, at sådanne krav bør afvises a priori.

Tither har for det første anført, at Kommissionen ikke, hverken i medfør af tjenestemandsvedtægtens artikel 34 eller nogen anden bestemmelse, har kompetence til at udfærdige mere end én udtalelse ved prøvetidens udløb. Følgelig er den anden udtalelse en nullitet. Det samme må gælde den afgørelse, der støtter sig på udtalelsen. Det er naturligvis helt korrekt, at artikel 34 kun udtrykkeligt bestemmer, at der skal udfærdiges én bedømmelse; men heraf følger ikke, at der ikke kan udfærdiges flere. Domstolen har tilsyneladende allerede anerkendt, at den kompetente myndighed, når den første bedømmelse er ugunstig, kan udfærdige yderligere udtalelser, i det mindste når formålet hermed er at lade tjenestemanden drage fordel af en forbedring af hans arbejds-

indsats: sag 52/70 *Nagels* mod *Kommissionen* (Sml. 1971, s. 77; org.ref. Rec. 1971, s. 365, især s. 371).

Efter min opfattelse må den pågældende myndighed også have mulighed for at udfærdige en anden bedømmelse, når den første var gunstig. Dette fremgår af, at i medfør af artikel 34 afsluttes en tjenestemands prøveperiode ikke på det tidspunkt, bedømmelsen udfærdiges. Dette skal nemlig ske »senest en måned før prøvetidens udløb«, og prøveperioden omfatter hele det antal måneder, der er anført i samme artikels stk. 1, medmindre prøvetiden forkortes, fordi den pågældendes arbejde har været klart utilfredsstillende. Såfremt ansættelsesmyndigheden skal kunne opfylde sin forpligtelse (f.eks. i medfør af artikel 27), må den være berettiget og i enkelte tilfælde endog forpligtet til at tage hensyn til væsentlige nye omstændigheder eller begivenheder, der måtte indtræde eller blive kendt i perioden fra udfærdigelsen af den første bedømmelse og udløbet af prøveperioden, og som har betydning for tjenestemandens egnethed. Hvis myndigheden tager sådanne omstændigheder eller begivenheder i betragtning, må det være rimeligt, at tjenestemanden får mulighed for at fremsætte sine bemærkninger. Ved en anden bedømmelse advares tjenestemanden på en rimelig og passende måde om, at myndigheden tager en eller anden ny faktor i betragtning og opfordrer ham til at fremsætte sine bemærkninger i den anledning. Dette er også en fornuftig kommunikationsform mellem forskellige trin inden for tjenesten.

Tither har anført, at en begivenhed, der indtrådte eller blev kendt efter udfærdigelsen af en bedømmelse, kun kunne gøres til genstand for disciplinær forfølgning i medfør af tjenestemandsvedtægtens artikel 87, stk. 1. Man kunne måske anvende denne procedure. Efter min opfattelse udelukker det ikke nødvendigvis, at der kan udfærdiges endnu en bedømmelse, inden der træffes afgørelse om fastansættelse.

Det blev endvidere nævnt, at den anden bedømmelse blev udfærdiget næsten to måneder efter det i artikel 34 angivne tidsrum. I sagerne 10 og 47/72, *Di Pillo* mod *Kommissionen* (Sml. 1973, s. 763, især s. 770), har Domstolen allerede udtalt, at selv om den kompetente myndighed først afgiver udtalelsen et par måneder efter prøvetidens udløb, medfører denne forsømmelse ikke, at udtalelsen er ugyldig, men forsømmelsen kan påføre Kommissionen et erstatningsansvar.

Det blev endvidere anført, at beslutningen om at afskedige Tither var ugyldig, fordi den blev meddelt så hurtigt efter den anden bedømmelse, at han var ude af stand til i tide at fremsætte sine bemærkninger til bedømmelsen. Han har her gjort gældende, at »det var urimeligt at pålægge en tjenestemand, om hvem Kommissionen vidste, at han var fraværende på grund af sygdom, en frist til fremsættelse af bemærkninger, for slet ikke at tale om så kort og ufravigelig frist«. Efter min opfattelse påhviler det Kommissionen i et tilfælde som det foreliggende at give tjenestemanden rimelig tid til at fremsætte sine bemærkninger (jf. sag 99/77 *D'Auria* mod *Kommissionen* (Sml. 1978, s. 1267, især s. 1274, og sag 17/74 *Transocean Marine Paint Association* mod *Kommissionen* (Sml. 1974, s. 1063, især s. 1079). Det må afhænge af den enkelte sag, hvad der kan anses for en tilstrækkelig frist. I nærværende sag gav Kommissionen først Tither femten dage til at fremsætte sine bemærkninger efter afsendelsen af den anden udtalelse; da Kommissionen

senere erfarede, at udtalelsen og følgebrevet havde været elleve dage undervejs til Wales, forlængede den fristen med et tilsvarende antal dage. På det tidspunkt havde Tither henvendt sig til et advokatfirma, der havde været i forbindelse med Kommissionen pr. telex, og som ikke på noget tidspunkt havde anført, at tidsfristen var utilstrækkelig, ligesom advokaterne heller ikke havde begæret en forlængelse eller antydet, at Tither's sygdom var så alvorlig, at den hindrede ham i at give dem passende instrukser. Hvis advokaterne havde fremsat en begrundet anmodning om en rimelig forlængelse, er jeg overbevist om, at deres ønske var blevet imødekommet. Under disse omstændigheder vil jeg ikke imødekomme Tither's anbringende om, at han ikke havde tilstrækkelig tid til at fremsætte sine bemærkninger.

Endvidere blev det hævdet, at beslutningen om at afgive den anden udtalelse var mangelfuld, fordi den kun henviste til de negative bemærkninger i den første udtalelse og ikke til de positive sider. Afgørelsen skal indeholde en angivelse af de grunde, den hviler på; det er ikke nødvendigt, at den anfører alle de faktorer, som taler for en anden afgørelse. I mange tilfælde må der givetvis foretages en afvejning. Jeg er ikke i stand til at antage på grundlag af afgørelsens formulering, at positive faktorer ikke var taget i betragtning i denne sag.

Det er klart, at det i det store og hele falder under ansættelsesmyndighedens frie skøn at vurdere, om en tjenestemand på prøve skal afskediges eller fastansættes. Domstolen er imidlertid efter min opfattelse beføjet til at gribe ind, hvis forskrifterne ikke er blevet overholdt, hvis almindelige rimelighedsprincipper er blevet tilsidesat, og hvis myndigheden har gjort sig skyldig i retsvildfarelse eller er kommet frem til en konklusion, som en myndighed ikke, under alle omstændigheder, ville nå til under udvisning af sædvanlig agtpågivenhed. Ved vurderingen af de derpå følgende begivenheder er det nødvendigt at tage i betragtning, at en fastansættelse var blevet anbefalet (nemlig kun en måned før det forventede udløb af prøvetiden, hvilket var blevet meddelt Tither).

Kommissionens klage over Tither's adfærd i perioden efter afgivelsen af den første bedømmelse kan i det væsentligste opstilles i to punkter: for det første hans udeblivelse fra arbejdet, der hævdes at være ubegrundet, og for det andet hans optræden over for hans foresatte.

Den første udeblivelse, som Kommissionen klager over, fandt sted mellem den 21. og den 23. maj, da han havde fået tjenestefrihed for at kunne deltage i lokale valg. Det blev anført, at han ikke var berettiget til tjenestefriheden. Det kan måske diskuteres, om han var berettiget til hele denne fjenestefrihed. Under alle omstændigheder ansøgte han tilsyneladende i god tro om tjenestefrihed, som han fik bevilget. Hvis Tither, som nu anført af Kommissionen, ikke var berettiget til tre dages tjenestefrihed, men kun til en dag til dette formål, kan Kommissionen have været berettiget til at fradrage de resterende to dage fra Tither's årlige ferie, men jeg mener ikke, at den kan påberåbe sig Tither's udeblivelse i disse to dage som grundlag for at afskedige ham.

Den næste udeblivelse, der skal tages stilling til, fandt sted fra mandag den 28. maj til fredag den 1. juni, der var den sidste arbejdsdag inden tidspunktet for den første lægeattest, der blev fremsendt til Kommissionen inden de omtvistede afgørelser. En tjenestemand, der på grund af sygdom er forhindret i at gøre tjeneste, er naturligvis i medfør at tjenestemandsvedtægtens artikel 59, stk. 1, forpligtet til at underrette sin institution hurtigst muligt og, hvis han er fraværende mere end tre dage, fremlægge en lægeattest. Så vidt det er oplyst for Domstolen, består der ingen særlig forpligtelse til at sende meddelelsen pr. telex, som hævdet af Tither's kontorchef i den anden bedømmelse, eller pr. telegram, som Munro i henhold til svarskriftet fortalte Tither.

De for Domstolen afgivne forklaringer vedrørende telefonsamtalerne mellem Tither og Munro afviger så markant, at det er umuligt med sikkerhed at angive den dato, da Tither første gang omtalte sin sygdom; men selv Munro's forklaring omtaler et løfte, som Tither afgav pr. telefon sent torsdag den 31. maj, om at fremlægge lægeattester for perioden 28. maj — 1. juni. Tilsyneladende underrettede Tither senest den fjerde dag af sin fraværsperiode institutionen om, at han på grund af sygdom var forhindret i at gøre tjeneste fra begyndelsen af perioden. På baggrund heraf og på grund af hans påstand om at have forsøgt at meddele sin udeblivelse den 28. maj, hvilket lykkedes den 30. maj, mener jeg ikke, at det med rimelighed kan påstås, at Tither tilsidesatte artikel 59, stk. 1. Selv om han havde overtrådt bestemmelsen, må dette ses i forbindelse med de senere begivenheder.

Den 6. juli, da den anden udtalelse blev udfærdiget, havde Kommissionen modtaget to lægeattester for perioden 4. juni — 6. juli. Den 1. august, da beslutningen om afskedigelse blev truffet, havde Kommissionen modtaget endnu en lægeattest dateret den 6. juli. Ingen af disse attester omtales i meddelelsen om afskedigelse. Ydermere er det blevet oplyst for Domstolen, at den person, der traf beslutning om afskedigelser, ikke havde set attesterne eller haft kendskab til de stillede diagnoser, omend han formodentlig havde fået oplysning om attesternes datoer og deres modtagelse og »hvad de attesterede som begrundet udeblivelse«.

Hvis det er meningen, at udtrykket »ubegrundet udeblivelse fra arbejdet« i den anden udtalelse skal henvise til et tidsrum mellem den 4. juni og den 6. juli er det uberettiget. Da de to lægeattester er nævnt i bedømmelsen, går jeg ud fra, at det ikke er tilfældet, og der er således kun én periode tilbage på det pågældende tidspunkt, nemlig 28. maj — 4. juni. Det var uklogt af Tither ikke at skaffe en lægeattest for denne periode inden den, han fik efter sin afskedigelse. I betragtning af de diskussioner, der fandt sted i denne periode, og de efterfølgende lægeattester finder jeg det imidlertid ikke rimeligt at afskedige ham på grund af hans udeblivelse i den pågældende periode, især da Tither ikke udtrykkeligt blev forespurgt, om han kunne fremlægge en lægeattest for perioden.

Herefter kommer jeg til den anden begrundelse for at afskedige Tither, nemlig hans måde at omgås sine foresatte, der i den anden bedømmelse beskrives som »aggressivitet, der undertiden medfører en overlegen og uforskammet opførsel«. Efter sigende gav denne opførsel sig udtryk i mundtlig og skriftlig kommunikation med Munro »i arrogante og uforskammede vendinger«. Selv Munro's gengivelse af disse samtaler tillægger imidlertid ikke Tither et sprog, der svarer til beskrivelsen i den anden bedømmelse; og Tither giver naturligvis et andet og mere gunstigt referat af sine ord. Dette er grunden til, at jeg bad om at se de skrivelser, som Kommissionen anfører til støtte for sin påstand. For Domstolen var der kun fremlagt en kopi af brevet af 10. juni 1979, som Tither selv havde vedlagt sin begæring. Efter min opfattelse kan visse passager højst betegnes som værende skarpe, men jeg finder intet som kan kaldes aggressivt, for slet ikke at tale om arrogant eller uforskammet. Det samme gælder flere af de andre af Tither udfærdigede skrivelser, som er blevet fremlagt for Domstolen. Ingen af dem kan efter min opfattelse berettige hans afskedigelse, når henses til den første bedømmelse, der anbefalede, at han fastansattes på trods af sit dårlige samarbejde med andre i afdelingen.

Endvidere må det ikke glemmes, at Tither mellem den første udtalelse og sin afskedigelse faktisk kun arbejdede fem dage. Der var kun ringe anledning til at optræde på den påståede måde undtagen i forbindelse med udeblivelsen. Da der ikke foreligger udtrykkelige eksempler på en sådan adfærd, finder jeg det rigtigt kun at beskæftige mig med tidligere omtalte forhold. Efter min opfattelse ville en fornuftig myndighed kun vanskeligt kunne træffe en afgørelse som Kommissionens i den foreliggende sag, således som den foreligger oplyst for Domstolen.

På grundlag heraf mener jeg, at Tither har ret i sit krav om annullation af den anden udtalelse, afskedigelsen og afvisningen af hans klage. I sag 24/79 *Oberthür* mod *Kommissionen* (Sml. 1980, s. 1743) udtalte Domstolen, at det under visse omstændigheder kan være mere hensigtsmæssigt blot at yde erstatning frem for at annullere en akt, der har vist sig at være behæftet med mangler. Jeg mener ikke, dette kan gøres gældende i nærværende sag. Det er vigtigt for Tither at få afgørelsen omstødt, og der er ikke samme mulighed for en vidtrækkende virkning som i Oberthür-sagen. På den anden side mener jeg ikke, det følger heraf, at Tither fortsat kan betragtes som ansat. Skønt dette spørgsmål kan give anledning til nogen tvivl, mener jeg, at hans ansættelse ophørte ved prøveperiodens udløb, selv om han ikke blev afskediget. Hvis afskedigelsen omstødes, har han krav på erstatning for det tab, han har lidt, fordi han ikke blev fastansat. Den eneste grund til, at han ikke blev fastansat, var, at Kommissionen drog en

urimelig konklusion af hans udeblivelser og hans adfærd.

Tither har som kompensation ikke krav på den løn, som han kræver, men »han er berettiget til erstatning af det tab, han faktisk har lidt ved at være unddraget løn«. (Sag 58/75 *Sergy* mod *Kommissionen* (Sml. 1976, s. 1139, især s. 1153).

Principielt vil dette beløb for det første omfatte forskellen mellem det nettovederlag, som han havde været berettiget til, hvis han havde været ansat ved Kommissionen fra det faktiske afskedigelsestidspunkt til domsafsigelsen og den nettoindtægt, som han modtog i den samme periode, medens han var beskæftiget med andet arbejde, eller som han kunne have tjent, hvis han havde gjort en rimelig indsats for at finde passende beskæftigelse. Endvidere bør der efter min opfattelse fratrækkes, hvad han på grund af arbejdsløshed måtte have modtaget i arbejdsløshedsunderstøttelse eller anden form for sociale sikringsydelser. Jeg mener ikke, at nettovederlaget i denne forbindelse bør omfatte udlandstillægget, hvormed Tither's løn forhøjes i medfør af tjenestemandsvedtægtens artikel 69. Formålet med dette tillæg er at dække tjenestemandens faktiske omkostninger ved ikke at bo i sit hjemland, jf. dommen Donner's bemærkninger C.P. 27. 6. 1962 og Louis Peeters, »L'impôt communautaire sur la rémunération des fonctionnaires et agents des Communautés européennes«, Revue internationale des sciences administratives 1968 (3), s. 256-260. På det pågældende tidspunkt boede Tither i sit hjemland og var derfor ikke belastet med disse omkostninger.

For det andet forekommer det mig, omend det er vanskeligt at foretage en sådan vurdering, at han er berettiget til erstatning for tab af indtægter. Dette indebærer en vurdering af, hvorlænge han kunne have været ansat, samt af muligheden af, at han blev forskriftsmæssigt afskediget. Der er så mange usikkerhedsmomenter at tage i betragtning, at erstatningen under alle omstændigheder skulle begrænses til at dække en periode på højst til år. Han begrænser selv sit krav til 500 000 BFR.

Han kræver ligeledes refusion af de udgifter, som han pådrog sig som følge af afskedigelsen. Han har imidlertid ikke kunnet dokumentere nogen af disse udgifter. Det er sandsynligt, at han måtte betale en erstatning som følge af opsigelsen af sit lejemål i Bruxelles. Der har imidlertid ikke være fremlagt dokumentation til støtte for de for de forskellige krav anførte beløb.

Jeg mener ikke, det vil være muligt for Domstolen at fastsætte en erstatning for nogen af disse poster. Erstatningsspørgsmålet vil efter min opfattelse bedst kunne løses ved aftale mellem parterne. Hvis de ikke kan nå til en aftale, bør de have mulighed for at indbringe spørgsmålet for Domstolen.

Tither nedlægger ligeledes påstand om et betydeligt beløb som erstatning for den lidelse (mental pain and anguish), som han hævder blev påført ham som følge af Kommissionens retsstridige handlinger. Der er ikke givet nærmere oplysninger om dette krav, og jeg mener, at det under alle omstændigheder bør afvises.

Tither kræver rente af skyldig løn og godtgørelser fra hvert enkelt beløbs forfaldsdato. Efter min opfattelse er han berettiget til rente, men ikke fra den dato, hvor lønnen burde have været udbetalt. Som statueret af Domstolen i sag 156/80 *Morbelli* mod *Kommissionen* i dom af 7. maj 1981 (endnu utrykt), kan der kun ydes morarenter, når Kommissionen har gjort sig skyldig i en ulovlig forseelse. Først den 9. oktober 1979 kan Kommissionens undladelse af at imødekomme sagsøgerens krav betegnes som ulovlig, da klagen på denne dato blev registreret i Kommissionen. I sag 114/77 *Jacquemart* mod *Kommissionen* (Sml. 1978, s. 1967, især s. 1710) præciserede Domstolen, at morarenter bør beregnes fra datoen for indgivelse af klagen. På grundlag af denne afgørelse bør der efter min opfattelse betales renter fra dette tidspunkt indtil betaling sker.

I en anden sammenhæng har Tither krævet, at morarenterne bør beregnes på grundlag af en sats på 10 %. I et antal sager har Domstolen anset 8 % som passende. Jeg refererer til sag 40/79 *Fru P.* mod *Kommissionen* og sag 785/79 *Pizziolo* mod *Kommissionen* i det af generaladvokat Werner den 26. februar 1981 fremsatte forslag til afgørelse (endnu utrykt). Det er sandsynligt, at dette tal på grund af de skiftende rentesatser en dag bør tages op til ny vurdering, men det forekommer mig at være en passende procentsats i nærværende sag.

Endelig kræver Tither at få dækket sine sagsomkostninger. Efter min opfattelse har han krav på, at Kommissionen dækker disse omkostninger. Man kunne passende følge den fremgangsmåde, at Kommissionen til Domstolen indbetaler de beløb, som Tither har modtaget fra Domstolen for fri proces i medfør af Domstolens afgørelse af 18. oktober 1980. Hvis han har haft andre omkostninger bør de opføres og betales af Kommissionen, og herudover bør der ikke betales yderligere beløb for fri proces i medfør af Domstolens afgørelse.

Sammenfattende mener jeg derfor, at sagen bør afgøres som følger:

1. Kommissionens udtalelse af 6. juli 1979, der anbefaler sagsøgerens afskedigelse, afgørelsen af 1. august 1979, hvorefter sagsøgeren afskediges, samt afvisningen af 24. april 1980 af sagsøgerens klage over udfærdigelsen af udtalelsen såvel som over afgørelsen af 1. august 1979 annulleres.

2. Kommissionen tilpligtes at betale sagsøgeren:

   a) En erstatning, der svarer til de nettovederlag, med undtagelse af udlandstillæg, som han ville have været berettiget til, hvis han havde været ansat ved Kommissionen fra den dag, han faktisk blev afske-

diget, indtil domsafsigelsen, med fradrag af indtægter fra anden beskæftigelse, og fra beskæftigelse som han med rimelighed kunne have fået eller arbejdsløsheds- eller andre ydelser, som han måtte have modtaget under sin arbejdsløshed, samt med fradrag af det beløb, Kommissionen har betalt som erstatning for hans afskedigelse;

b) Erstatning for tab af fremtidige indtægter.

c) Skadeserstatning til dækning af de omkostninger, han pådrog sig, fordi han ikke blev fastansat.

d) 8 % renter af det ovenfor under a) nævnte beløb for perioden fra 9. oktober 1979 til betaling sker.

e) Sagens omkostninger ifølge procesreglementets artikel 69, stk. 2.

3. Det pålægges parterne selv, om muligt, at fastsætte erstatningen, idet spørgsmålet, hvis der ikke opnås enighed, pånyindbringes for Domstolen.

4. Kommissionen indbetaler til Domstolen et beløb, der svarer til, hvad Tither måtte have fået udbetalt i medfør af procesreglementets artikel 76, stk. 5, 2. afsnit, og Kommissionen dækker de øvrige omkostninger, som Tither måtte have pådraget sig i forbindelse med sagen.

5. Herudover betales der ikke andre beløb til Tither for fri proces ifølge Domstolen afgørelse af 2. oktober 1980.